

Vastaus Tuomo Jussilan valtuustoaloitteeseen ”Millaisia keinoja on lisätä lasten ja nuorten liikkumista.”

Valtuutettujen aloitteet

Kaupunginvaltuusto 27.11.2023 § 86

Valtuutetut jättivät seuraavat valtuustoaloitteet:

Valtuutettu Tuomo Jussila jätti Kokoomuksen ja kristillisdemokraattien valtuustoryhmän aloitteen ”Millaisia keinoja on lisätä lasten ja nuorten liikkumista.”

Valtuutettu Pertti Laaksonen jätti aloitteen ”Kaupungin asukasluku putoaa ja työntekijämäärä kasvaa – selvitys henkilöstötilanteesta.”

sekä

tiedoksi ja mahdollisesti selvitettäväksi: ” Miten huomioidaan Suomen kokemuksia sota-aikana ja sen jälkeen ja nyt NATO:n jäsenenä.”

Kaupunginhallitus 18.12.2023 § 410

Valmistelu ja lisätiedot Hallintojohtaja Lilli Peltonen, lilli.peltonen(at)orimattila.fi

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kalle Larsson

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että Tuomo Jussilan aloite ohjataan sivistystoimialan valmisteluun ja Pertti Laaksosen aloitteet konsernitoimialan valmisteluun.

Päätös Kaupunginhallitus päätti, että Tuomo Jussilan aloite ohjataan sivistystoimialan valmisteluun ja Pertti Laaksosen aloitteet konsernitoimialan valmisteluun.

Pöytäkirjanote: Tuomo Jussila, Pertti Laaksonen

Sivistysvaliokunta 10.12.2024 § 149
97/04.03.01/2024

Valmistelu ja lisätiedot varhaiskasvatusjohtaja Johanna Lepistö,
johanna.lepisto(at)orimattila.fi;
vs. opetuspäällikkö Eija Seunala, eija.seunala(at)orimattila.fi

Esiopetuksen opetussuunnitelman ja varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa sisällä ja ulkona kaikkina vuodenaikoina. Suositusten mukaan varhaiskasvatusikäisten lasten tulisi liikkua reippaasti tunnin ajan päivästä ja vaihtelevasti kolme tuntia päivästä. Leikki ja ulkoilu nousivat ilahduttavasti keskiöön päiväkotien toiminnan laadun nykytila-analyysissä 4/2023. Kuitenkin kuormittavan ja nopean liikkumisen määrä jäi alhaisemmaksi kuin muualla Suomessa.

Osassa päiväkoteja liikuntasaleihin on jouduttu sijoittamaan ryhmien toimintaa tai ruokailua, jolloin sisäliikuntaan käytettävistä tiloista on pulaa. Lapsiryhmien ulkoilupihojen lisäksi käytettävissä on liikuntapaikkoja, urheilukenttiä ja joissain tapauksissa koulujen liikuntasalivuoroja. Metsäympäristöt ovat säännöllisiä lapsiryhmien retkikohteita. Hiihtämistä ja luistelua toteutetaan isompien lasten ryhmässä. Uimakoulu sisältyy esiopetuksen opetussuunnitelmaan.

Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus on pitkäaikaisesti heikentynyt ja tämä haastaa pedagogista kehittämistä paikoin yksikkö- ja lapsiryhmätasolla. Yleisesti liikkumisesta ja liikuntakasvatuksesta huolehditaan vaikuttamalla henkilöstön ammatilliseen osaamiseen, asenteisiin ja oppimisympäristöihin.

Pedagogisena kehittämiskohteena 2024-2025 on leikin, leikkimahdollisuuksien ja -tilojen kehittäminen kaikissa lapsiryhmissä. Viimeisimmän Valssi-raportin (11/2024) mukaan huomiota tulee edelleen kiinnittää leikkiä tukeviin fyysisiin oppimisympäristöihin. Perustuen nykytila-analyysiin (4/2023) kuormittavaa ja nopeaa liikuntaa tulee lisätä päivän aikana myös sisätiloissa. Varhaiskasvatuspalvelut huomioi lasten liikkumiseen vaikuttamisen valitessaan pedagogista kehittämiskohdetta ja Valssi-arviointityökalua 2025-2026.

Orimattilan kouluissa liikuntaa opetetaan perusopetuksen tuntijaon mukaisesti 2-3 oppituntia viikossa. Kaikki koulut ovat osa Liikkuva koulu -ohjelmaa, jonka tavoitteena on tuottaa oppilaille aktiivisempia ja viihtyisämpiä koulupäiviä sekä jalkauttaa kouluikäisten liikuntasuositus peruskouluihin. Liikkuvissa kouluissa ajatellaan asioita uusilla tavoilla: esimerkiksi istutaan vähemmän, tuetaan oppimista toiminnallisilla menetelmillä, liikutaan välitunneilla ja kuljetaan koulumatkat aktiivisesti ja kestävästi. Jokainen koulu toteuttaa liikkuvampaa koulupäivää omalla tavallaan. Esimerkkeinä hyvistä toimintamalleista voidaan mainita koulupäivän sisään rakennetut pidennetyt toimintavälitunnit sekä usealla alakoululla toteutuva välkkäritoiminta, jonka kautta oppilaista koulutetut vertaisohjaajat suunnittelevat ja toteuttavat monipuolista liikunnallista välituntitoimintaa 1.-6. luokkalaisille oppilaille.

Orimattilan kaupunki on sitoutunut Liikkuva Päijät-Häme 2030 strategisten tavoitteiden saavuttamiseen. Strategian toimenpiteissä nostetaan esille mm. liikkuva koulu ja liikkuva opiskelu kokonaisuudet, joilla pyritään aktivoimaan laaja-alaisesti lasten ja nuorten koulupäiviä. Orimattilan on tehnyt viimevuosien aikana merkittäviä panostuksia olosuhteiden kohentamiseen, jotta kaupunkilaisten edellytykset fyysisen aktiivisuuden lisäämiseen olisivat realistiset.

Orimattilassa on aktiivista seura- ja yhdistystoimintaa, joka tukee lasten harrastusmahdollisuuksia koulupäivän jälkeen. Osa seuroista on mukana koulujen oman kerhotoiminnan tukena harrastamisen Suomen mallin toteuttamisessa.

Orimattilassa on käynnistynyt syksyllä 2024 OLAA - Orimattilassa liikuntakulttuuria aidosti arjessa! -hanke, jonka tavoitteena on edistää liikunnallisen toimintakulttuurin vahvistumista peruskouluissa, lisätä fyysistä aktiivisuutta oppilaiden keskuudessa sekä kehittää MOVE-testausprosessia. MOVE! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittausta ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move!-mittaustuloksia hyödynnetään esimerkiksi koulujen liikunnanopetuksessa, kouluterveydenhuollon järjestämissä terveystarkastuksissa sekä valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisten hyvinvointitoimenpiteiden suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa.

Hankkeen toisena toimenpiteenä on kehittää ja laajentaa KouluPT toimintaa (PT = lyhenne sanasta Personal Trainer). Keskeinen osa kouluPT toimintaa on liikuntaneuvonta, joka on maksutonta hyvinvointineuvontaa. KouluPT:n kanssa nuori pääsee keskustelemaan liikkumiseen ja hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä, tavoitteena nuorelle itselleen mieluisan liikkumismuodon löytäminen. KouluPT:n liikuntaneuvontaan on mahdollista osallistua yksin, kaverin kanssa tai perheenä.

Hanketyö kannustaa tarkastelemaan koulujen lähiympäristöjä ja mahdollisuuksia niiden liikunnalliseen hyödyntämiseen koulupäivän aikana ja sen välittömässä yhteydessä. Oppilaita tullaan lisäksi osallistamaan heille suunnatun harrastamiseen liittyvän, puhelimeen ladattavan sovelluksen kehittämisessä. Sovelluksen kautta on tavoitteena parantaa oppilaiden, vanhempien sekä koulujen henkilökunnan tietoisuutta eri harrastamisen mahdollisuuksista.

Esittelijä Vs. sivistysjohtaja Esa Kähkönen

Päätösehdotus

Sivistysvaliokunta päättää antaa esittelytekstinä olevan selvityksen kaupunginhallitukselle vastauksena valtuustoaloitteeseen ja esittää, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös Sivistysvaliokunta päätti antaa esittelytekstin mukaisen vastauksen kaupunginhallitukselle ja esittää, että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.